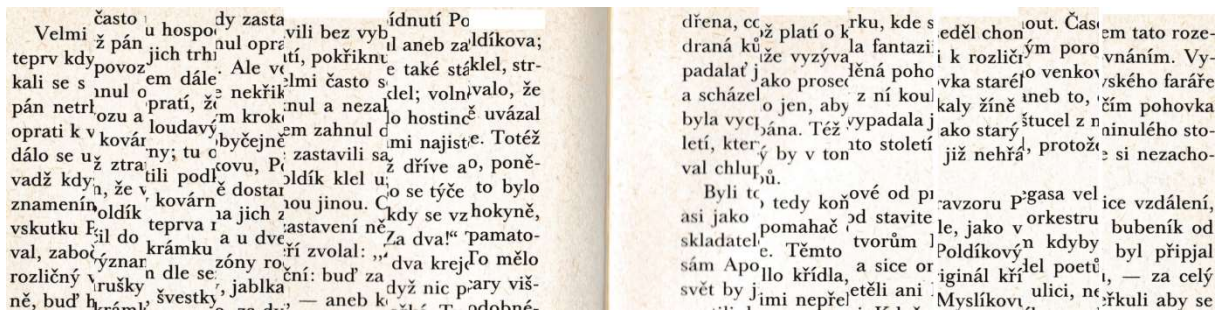

Ústav pro českou literaturu AV ČR

si vás dovoluje pozvat na seminář

Diachronní poetika jako alternativní metoda psaní dějin

pořádaný v rámci projektu

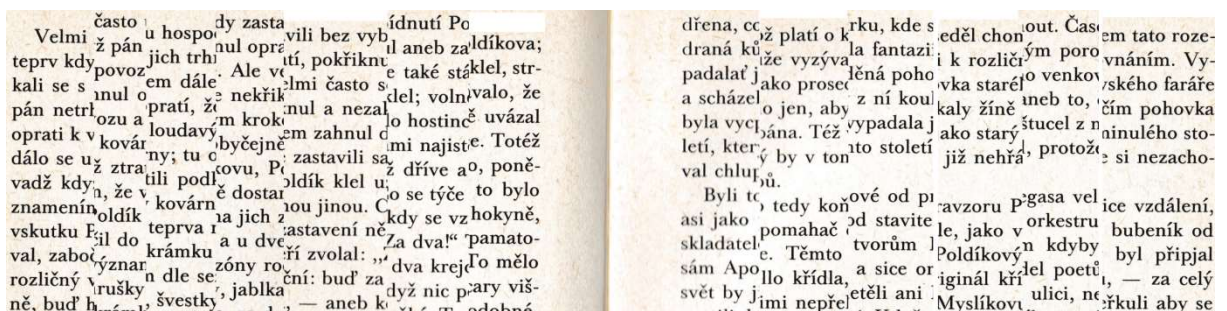
Narativní způsoby v české literatuře 19. století I

týmem ve složení Stanislava Fedrová, Zdeněk Hrbata, Michal Charypar, Alice Jedličková, Jiří Koten, Kateřina Piorecká, Pavel Šidák, s externími spolupracovníky Zuzanou Foniokovou, Danielem Kubcem a Richardem Změlíkem.

ve dnech 14. a 15. listopadu 2019 v dolní zasedací místnosti.

K diskusi nabídneme poznatky z probíhajícího výzkumu, zahrnujícího srovnávací analýzy, návrhy typologizace jevů a zmapování jejich distribuce. Nepočítáme tedy s definitivními, stylisticky uhlazenými referáty rekapitulujícími hotové výsledky.

Mluvěcí má podle záběru příspěvku k dispozici 20–30 minut. Následná diskuse má v návaznosti na to rozsah 10–20 minut, každý blok předpokládá diskusi shrnující.

Program

čtvrtek 14. listopadu

9.30 setkání u kávy

10.00 zahájení

10.10

Diachronní poetika vyprávění: Metodologický úvod

(Alice Jedličková, ÚČL AV ČR)

10.40

Krajan, kronikář, karatel, analytik, bonviván... Autorita vypravěče a meze vědění

(Jiří Koten, ÚČL AV ČR a UJEP)

11.30 pauza

11.50

Percepce a kognice. Perspektiva v prózách Jana Nerudy a Jakuba Arbesa

(Richard Změlík, FF UP)

12.30–13.00 **diskuse k dopolednímu bloku**

13.00–14.30 oběd

14.30

Typologie a funkce vypravěčského komentáře

(Pavel Šidák, ÚČL AV ČR a VŠKK)

15.20

Text a paratext. Styl Zeyerových autorských úvodů k epice

(Zdeněk Hrbata, ÚČL AV ČR a FF UK)

16–16.30 pauza

od 16.30 **metodologická diskuse na závěr prvního dne semináře**

pátek 15. listopadu

10.00

Řeč postav: distribuce v příběhu, úloha ve vyprávění, vztah ke zkušenosti

(Alice Jedličková, ÚČL AV ČR)

10.50

Temporalita vyprávění v historizující próze: Model dramatického dialogu

(Kateřina Piorecká, ÚČL AV ČR a VŠKK)

11.30–12.00 diskuse k dopolednímu bloku

12.00–13.30 oběd

13.30

Inherence děje a postavy (Michal Charypar, ÚČL AV ČR)

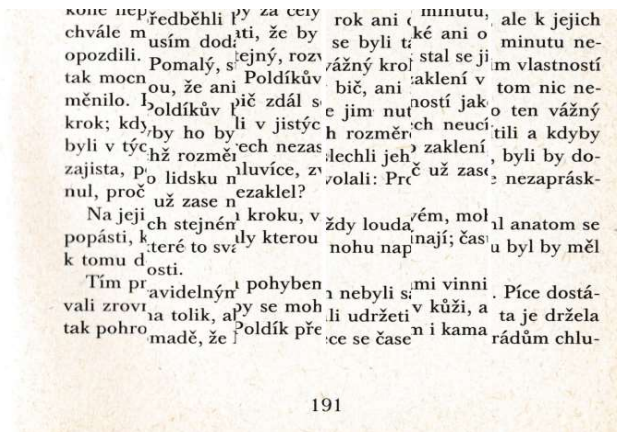
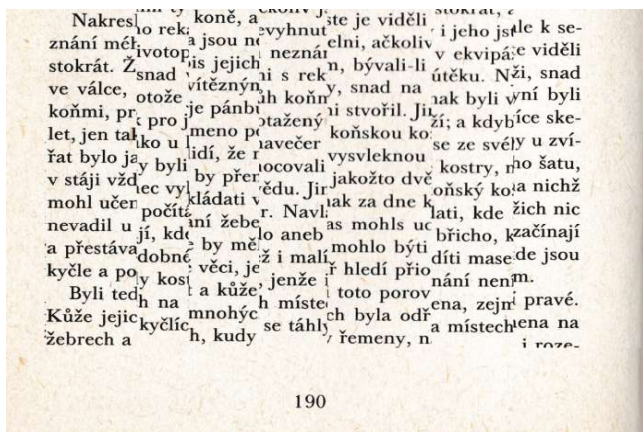
14.20

Postavy a schémata. Jedinečnost a textové moduly

(Stanislava Fedrová, ÚČL AV ČR a ÚDU AV ČR)

14.50–15.00 pauza

15.00–16.00 závěrečná diskuse u kávy

O projektu *Narativní způsoby v české literatuře 19. století I*

Motivace:

Dlouhodobý zájem o poetiku, potřeba soustavného diachronního výzkumu vyprávění pramenící jak z tuzemské literárněvědné tradice, tak z výzev mezinárodní naratologie. Záměr ukázat, že modernistická transformace narativu možná nebyla převratem, jemuž nic pozoruhodného nepředcházelo. Chuť podělit se o radost ze zajímavých nálezů v próze 19. století.

Podrobněji k metodologickému zázemí a záměrům:

Předmětem zkoumání jsou vlastnosti vyprávění a jejich funkce v korpusu české fikční prózy časově zhruba vymezeném rámcem třicátých až osmdesátých let 19. století, s nevyhnutelnými přesahy. Soubor tvorby začleněné do výzkumu zahrnuje díla předních reprezentantů prózy tohoto období i spisovatele, jejichž působení nepřesáhlo okruh dobové literární komunikace.

Účelem listopadového semináře je ověřit pro další práci nástroje poetiky vyprávění ve vztahu ke zpracovávanému materiálu. Jejich optimalizace usnadní cestu k uplatnění diachronního průzkumu českého vyprávění jako alternativy komplementární k aktuálnímu literárněhistorickému bádání sledujícímu průlinčitost makropoetik či aspekty kulturní komunikace v synchronních průřezech. Projekt má navíc příležitost stát se příspěvkem ke splnění letitých deziderat mezinárodního naratologického bádání, a to v napojení na přípravu mezinárodní Příručky diachronní naratologie.

Vyprávění chápeme jako útvar sloužící uspořádání a ukotvení individuální i kolektivní zkušenosti a jejich dalšímu zprostředkování. V celé kulturní, tedy nejen literární komunikaci tak vyprávění tvoří inherentní diskurz. Na tomto pozadí sledujeme konkrétní literární vyprávění v jejich historicitě a v projevech daných inventářem narativních postupů, jako je autorita vypravěče, vyprávěcí perspektiva, řeč postav či syžetová konstrukce. Primárním předmětem zkoumání je autorský text, v další fázi se zaměřujeme na shledání pravidelností a proměn autorských poetik tak, aby vynikly vlastnosti synchronně (žánrově, funkčně) příznačné; jejich srovnání následně dovolí popsat dynamiku repertoáru narativních postupů v diachronním kontextu.

Naše metoda tedy vzniká na průsečíku historické poetiky, lingvistiky, teorie vyprávění a literární historiografie: právě proto bychom na semináři rádi vyslechli názory zástupců těchto oborů.